

Sygn. akt V S 23/18

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący :	SSA Olga Gornowicz – Owczarek
Sędziowie :	SA Irena Piotrowska (spr.) SA Aleksandra Janas

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2018 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi D. B.

o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w (...) o sygn. akt II Co 2206/16 oraz Sądu Okręgowego w (...) o sygn. akt III Cz 2569/17 i o sygn. akt III Cz 2570/17 na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity: Dz.U.2018.75)

z udziałem Prezesa Sądu Okręgowego w (...)

postanawia:

1. stwierdzić, iż w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w (...) o sygn. akt III Cz 2569/17 i III Cz 2570/16 nastąpiła przewlekłość postępowania,
2. przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...) kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych),
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie.

SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz – Owczarek SSA Irena Piotrowska

Sygn. akt V S 23/18

UZASADNIENIE

D. B. wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygn. akt II Co 2206/16 oraz przed Sądem Okręgowym w (...) pod sygn. akt III Cz 2569/17 i III Cz 2570/17, domagając się zasądzenia na jego rzecz od Skarbu Państwa odpowiedniej kwoty pieniężnej.

W uzasadnieniu skargi podniósł, że postanowieniem z dnia 9 maja 2017 r. wydanym w sprawie III S 46/17 Sąd Okręgowy w (...) stwierdził przewlekłość postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w (...) sygn. akt II Co 2206/16.

Zdaniem skarżącego postanowienie to nie odniosło pozytywnego skutku w postaci zdyscyplinowania sądów w kwestii terminowości i prawidłowości czynności podejmowanych w postępowaniu po wydaniu wyżej opisanego orzeczenia Sądu Okręgowego w (...) III S 46/17, zwłaszcza na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym w (...) wywołanego zażaleniem D. B. na postanowienie zapadłe w sprawie II Co 2206/16. Czynności te, w jego ocenie, bądź z uwagi na ich nieprawidłowość bądź podjęcie ze znacznym opóźnieniem, doprowadziły do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sąd Okręgowego w (...) wniósł o jej oddalenie wskazując, że analiza czynności podejmowanych przed tym Sądem nie uzasadniała stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Skarga zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Za takim stanowiskiem przemawia uporządkowany chronologicznie przebieg postępowania.

D. B. w dniu 14 czerwca 2016 r. wniósł do Sądu Rejonowego w (...) skargę na czynności komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) – I. R. w sprawie o sygn. akt KM 1174/16. Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą akt II Co 2206/16. Zarządzeniem z dnia 20 czerwca 2016 r. Przewodniczący wezwał skarżącego do uzupełnienia braków formalnych skargi, w tym między innymi o uiszczenie opłaty od skargi (k. 1). Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych doręczono skarżącemu w dniu 24 sierpnia 2016 r. (k. 17), a w dniu 29 sierpnia 2016 r. skarżący wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych w postaci opłaty od skargi. Zarządzeniem z dnia 21 listopada 2016 r. wezwano skarżącego do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych poprzez złożenie oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym (k. 14). Wezwanie doręczono skarżącemu w dniu 8 grudnia 2016 r. (k. 21). Pismem z dnia 9 grudnia 2016 r. skarżący uzupełnił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych o oświadczenie o stanie rodzinnym i majątku (k. 26).

Zarządzeniem z dnia 31 stycznia 2017 r. Sąd wezwał skarżącego do sprecyzowania zaskarżanej czynności komornika (k. 27). Wezwanie to doręczono skarżącemu w dniu 10 lutego 2017 r. (k. 31). Odpowiedź na wezwanie skarżący złożył pismem z dnia 13 lutego 2017 r. (k. 35)

W dniu 24 lutego 2017 r. D. B. wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygn. akt II Co 2206/16 oraz przyznanie mu kwoty odpowiadającej naruszeniu jego dobru. Postanowieniem z dnia 9 maja 2017 r., sygn. akt III S 46/17 Sąd Okręgowy w (...) stwierdził, iż w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygn. akt II Co 2206/16 nastąpiła przewlekłość postępowania i przyznał skarżącemu od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w (...) kwotę 2.000 zł.

Akta sprawy przekazane do Sądu Okręgowego w (...) ze skargą na przewlekłość w dniu 8 marca 2017 r. (k. 37), wróciły do Sądu Rejonowego w (...) w dniu 10 lipca 2017 r. (k. 36 akt III S 47/17)

Zarządzeniem z dnia 17 lipca 2017 r. Sąd polecił dołączyć akta sprawy II Co 2037/16 wraz z aktami Km 1176/16 celem rozpoznania skargi bądź ustalić gdzie znajdują się akta Km 1176/16 (k. 40).

Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2017 r. Sąd Rejonowy w (...) odrzucił skargę D. B. na czynności komornika sądowego (punkt 1) i oddalił jego wniosek o zwolnienie z opłaty (punkt 2) (k. 41). Odpis postanowienia doręczono skarżącemu w dniu 9 sierpnia 2017 r. (k. 52). Pismem z dnia 14 sierpnia 2017 r. D. B. zaskarżył postanowienie z dnia 3 sierpnia 2017 r., wnosząc jednocześnie o umożliwienie zapoznania się z aktami sprawy na terenie Aresztu Śledczego w (...) (k. 57).

Zarządzeniem z dnia 25 sierpnia 2017 r. Sąd wezwał skarżącego do uzupełnienia braków zażalenia i polecił udzielić akta skarżącemu w obecności funkcjonariusza służby więziennej (k. 59). Akta z Aresztu Śledczego wróciły do Sądu Rejonowego w (...)

w dniu 20 września 2017 r. (k. 65).

Skarżący pismem z dnia 18 września 2017 r. w określonym terminie uzupełnił braki formalne zażalenia (k. 68).

Zarządzeniem z dnia 6 października 2017 r. Sąd polecił doręczyć odpis zażalenia wraz z pismem uzupełniającym wierzycielowi i Komornikowi (k. 75). Po uzyskaniu zwrotnych potwierdzeń odbioru, zarządzeniem z dnia 9 listopada polecono przedstawić akta Sądowi Okręgowemu w (...) celem rozpoznania zażalenia (k. 78).

Akta z zażaleniem skarżącego przedstawiono Sądowi Okręgowemu w (...) w dniu 24 listopada 2017 r. (k. 79) Zażalenie skarżącego na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 3 sierpnia 2017 r. zarejestrowane zostało w Sądzie Okręgowym pod sygn. akt III Cz 2569/17, co do rozstrzygnięcia o odrzuceniu skargi i pod sygn. akt III Cz 2570/17, co do rozstrzygnięcia o oddaleniu wniosku skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 80).

Zarządzeniem przewodniczącego z dnia 10 stycznia 2018 r. zobowiązano do dołączenia do akt sprawy akt komorniczych o sygn. KM 1176/16, niezbędnych dla podjęcia dalszych czynności w sprawie, a złożonych do sprawy II Co 2205/16, prowadzonej następnie przed Sądem Okręgowym pod sygn. akt III Cz 2261/17 (k. 81). W dniu 12 stycznia 2018 r. ustalono natomiast, że akta komornicze KM 1176/16 zwrócono do Sądu Rejonowego w (...) wraz z aktami sprawy III Cz 2261/17 celem uzupełnienia braków zażalenia i do tego dnia nie zostały one zwrócone (k. 82).

Ostatecznie akta KM 1176/16 wyłączone ze sprawy III Cz 2261/17 przedłożono do akt III Cz 2269/17 i III Cz 2270/17 w dniu 9 lutego 2018 r. (k. 84)

Zarządzeniem z dnia 13 lutego 2018 r. akta przedłożono celem przydzielenia sprawy do rozpoznania sędziemu referentowi. Losowanie miało miejsce w dniu 11 kwietnia 2018 r. (k. 85). Zarządzeniem z dnia 18 kwietnia 2018 r. wyznaczono termin posiedzenia zażaleniowego na dzień 8 maja 2018 r. (k. 86).

Pismem nadanym w dniu 9 maja 2018 r. skarżący wniósł kolejną skargę na przewlekłość postępowania. Skarga ta wpłynęła do Sądu Okręgowego w dniu 21 maja 2018 r.

Zażalenie skarżącego na postanowienie z dnia 3 sierpnia 2017 r. zostało rozpoznane postanowieniami z dnia 22 maja 2018 r. III Cz 2269/17 i III Cz 2270/17, którymi odpowiednio uchylono punkt 1 i 2 postanowienia Sądu Rejonowego w (...) z dnia

3 sierpnia 2017 r., sygn. akt II Co 2206/16 i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania (k. 89, 93). W obu tych postanowienia dokonano też sprostowania sygnatury akt komorniczych z KM 1176/16 na KM 1174/16.

Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość postępowania zgodnie z ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.), zwaną dalej w skrócie: ustawą, jest badanie podniesionego przez składającego skargę zarzutu, że doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu poprzez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie. Za przewlekłość postępowania uważa się, że są to wszystkie te sytuacje, w których pomimo realnych możliwości sprawnego prowadzenia postępowania, postępowanie to (na skutek nieuprawnionych działań lub zaniechań sądu) „przewleka się” – a stan ten utrzymuje się przez pewien okres czasu (trwa).

Dla stwierdzenia czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy zgodnie z treścią art. 2 ust. 2 cyt. ustawy ocenić w szczególności terminowość

i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty. Ponieważ ustawa mówi o nieuzasadnionej zwłoce w rozpoznaniu sprawy, ta wymaga zawinionego, nieusprawiedliwionego obiektywnymi przesłankami opóźnienia w podejmowaniu czynności przez sąd.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy uznać należy, iż terminowość i prawidłowość czynności w sprawie, które miały miejsce na etapie postępowania przed Sądem Rejonowym w (...) o sygn. akt II Co 2206/16, po stwierdzeniu przewlekłości w tym postępowaniu, nie budzi zastrzeżeń w przeciwieństwie do dalszych czynności podejmowanych już przed Sądem Okręgowym w (...).

W ocenie Sądu Apelacyjnego postępowanie przed Sądem Okręgowym w (...) sprawie o sygn. akt III Cz 2269/17 i III Cz 2270/17 trwało dłużej niż to konieczne. Dotyczy to toku postępowania w okresie pomiędzy wpływem akt do Sądu Okręgowego w (...) w dniu 24 listopada 2017 r., a wyznaczeniem przez System Losowego Przydziału Spraw sędziego referenta dnia 11 kwietnia 2018 r. Wprawdzie jak wynika z akt sprawy Sąd nie pozostawał w tym czasie całkowicie bezczynny, niemniej poświęcenie trzech miesięcy na pozyskanie akt komorniczych KM 1176/16, które dołączono ostatecznie 9 lutego 2018 r., a następnie oczekiwanie ponad dwa miesiące na wyznaczenie sędziego referenta, co nastąpiło 11 kwietnia 2018 r. świadczy, iż wystąpiły uchybienia co do sprawności postępowania w postępowaniu zażaleniowym.

Jednocześnie uznać należy, że odstęp czasowy pomiędzy wyznaczeniem w Sądzie Okręgowym w (...) sędziego referenta do rozpoznania spraw o sygn. akt III Cz 2269/17 i III Cz 2270/17 wywołanych zażaleniem pozwanego, a następnie jego rozpoznaniem, mieści się w granicach wynikających z obłożenia referatu sędziego.

Wobec powyższego należało przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w (...) na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy kwotę 2.000 złotych.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy uwzględniając skargę sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2.000 zł do 20.000 zł. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. W rozpoznawanej sprawie łączny czas trwania postępowania wynosi dwa lata i jeden miesiąc. Według art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. skarżącemu należy się więc suma pieniężna w wysokości kwoty minimalnej.

Orzekając wysokość odpowiedniej sumy pieniężnej Sąd Apelacyjny miał też na uwadze zarówno samą dolegliwość spowodowaną dla strony opieszałością postępowania oraz to, że owa opieszałość została spowodowana jedynie przez działanie sądu rozpoznającego sprawę co do istoty. Suma pieniężna, o której mowa w art. 12 ustawy, nie pełni funkcji odszkodowawczej, a stanowić ma jedynie formę rekompensaty, zadośćuczynienia obejmującego wyłącznie straty moralne i ujemne dolegliwości związane z przeciągającym się postępowaniem sądowym bądź egzekucyjnym.

W pozostałej części – co do postępowania przed Sądem Rejonowym w (...) skarga podlegała oddaleniu. Podejmowane tam czynności po stwierdzeniu przewlekłości w postępowaniu II Co 2206/16 były prawidłowe, a czas w którym ich dokonywano był uzasadniony koniecznością reagowania na działania strony skarżącej, jak wezwania do uzupełnienia braków formalnych, udzielanie akt do zapoznania skarżącemu, biegiem terminów procesowych wiążących sąd, koniecznością oczekiwania na korespondencję procesową oraz zwrotne poświadczenia odbioru. Odstęp czasowy pomiędzy wpływem akt do Sądu

Rejonowego w (...) po rozpoznaniu pierwszej skargi na przewlekłość postępowania a wydaniem postanowienia z dnia 3 sierpnia 2017 r. należy uznać za adekwatny, odpowiadający normalnemu sposobowi procedowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Irena Piotrowska

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

a. (...)

b. (...)

c. (...)

2. (...)

(...)

(...)